

Biologická olympiáda – kategória F
58. ročník
Okresné kolo – školský rok 2023/2024
Písomný test – starší žiaci

Test je zameraný na dreviny, živočíchy a byliny, ktoré boli predpísané na súťaž. Z týchto druhov budú niektoré na obrázkoch. Obrázky budú očíslované. Vašou úlohou bude správne určiť slovenské názvy vyobrazených druhov. Napíšete ich do riadku pod obrázkom. Niektoré obrázky nebudú označené číslami, ale písmenami abecedy. Tam nepotrebuje písať niečo do riadku, ale písmeno príslušného obrázka pripíšete do riadku rastliny, alebo živočícha, ktorý má niečo spoločné s „opísmanovaným“ obrázkom. Príklad: na obrázku č. 5 je vetvička čerešne – listy. Na obrázku C je čerešňa – plod. Do riadku č. 5 napíšete čerešňa vtáčia a pripíšete písmeno C – to znamená že plod čerešne je z čerešne vtáčej. Ak by ste našli vetvičku buka č. 6, a obrázky E – semienko buka – bukvicu, ďalej obrázok F – toboleku, v ktorej bolo semienko, a obrázok L, na ktorom je bukový list s hrčkou – úkrytom larvy parazita na bukových listoch, pod obrázok s nápisom buk lesný pripíšete písmená E, F a L. Získate tak 2,5 bodu. Pozor. Nie každý obrázok bude mať prílohu s písmenom, iba niektoré, ale niektoré iné môžu mať i dve – tri prílohy označené písmenami. Môžete sa stretnúť aj s tým, že budete mať dva veľmi podobné obrázky. Musíte správne určiť, ktorý patrí druhu predpísanému na súťaž a ktorý je len príbuzný, alebo podobný druh. Určíte ten správny, napíšete jeho názov a ten druhý si nebudete všímať. Teraz už samotný test.

1. časť :

1 2 3 4 5

.....

6 7 A B C D

.....

Pomôcka: na obrázku č. 1 je poloparazit; všímajte si listy na obrázkoch

2. časť:

1. V tejto otázke vyberiete spomedzi viacerých obrázkov predpísané druhy a napíšete ich slovenské názvy.

1 2 3 4
.....

5 6 7 8
.....

9 10 11 12
.....

13 14 15
.....

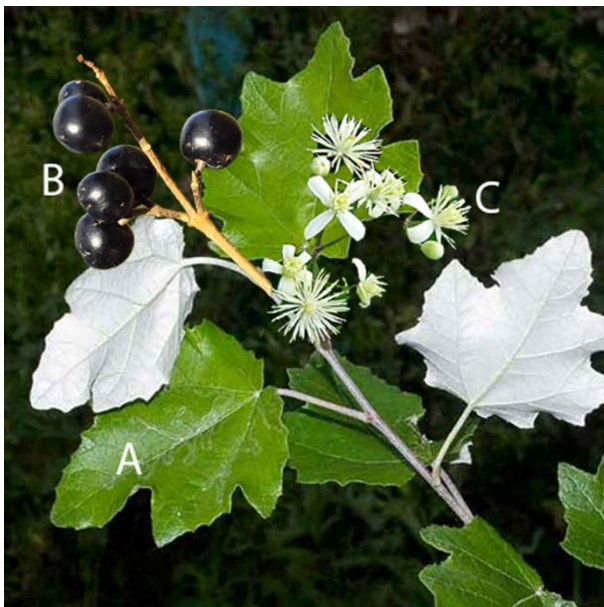
2. Jeden z predpísaných druhov živočíchov má potomkov, ktorí nejaký čas parazitujú na rybách. Ako sa nazýva dotýčný živočích a ako sa nazýva parazit

3. V tomto prípade budete postupovať podobne ako keď ste ku očíslovaným obrázkom pripisovali písmená. Okáňovi hruškovému napíšete do jeho riadku všetky čísla, ktoré s ním súvisia, podobne ostatným živočíchom, čiže každý môže mať vo svojom riadku viac čísel. Môžete postupovať i tak, že všetkým, ktorí sa rozmnožujú vajíčkami napíšete jednotku, všetkým, ktorí sedia na vajíčkach dvojku atď. Dostanete toľko bodov, koľko čísel napíšete správne.

okáň hruškový	1. rozmnožuje sa vajíčkami
mlynárka dlhochvostá.....	2. sedí na vajíčkach
veverica stromová.....	3. robí si hniezda
vretenica severná.....	4. rodí mláďatá
krivonos smrekový.....	5. zvlieka sa z pokožky
jašterica krátkohlavá.....	6. nemusí sa starať o potomstvo
	7. v potrave živočicha sú semená
	8. živí sa inými živočíchmi

HLAVOLAM

Na obrázku sú pomiešané tri z predpísaných druhov rastlín. Z jedného kvety, z ďalšieho plody a z tretieho stonka s listami. Do riadkov označených písmenami A., B. a C. napíšte celé názvy príslušných druhov podľa označenia na obrázku.

A

B

C

3. časť:

1.

1 2 3

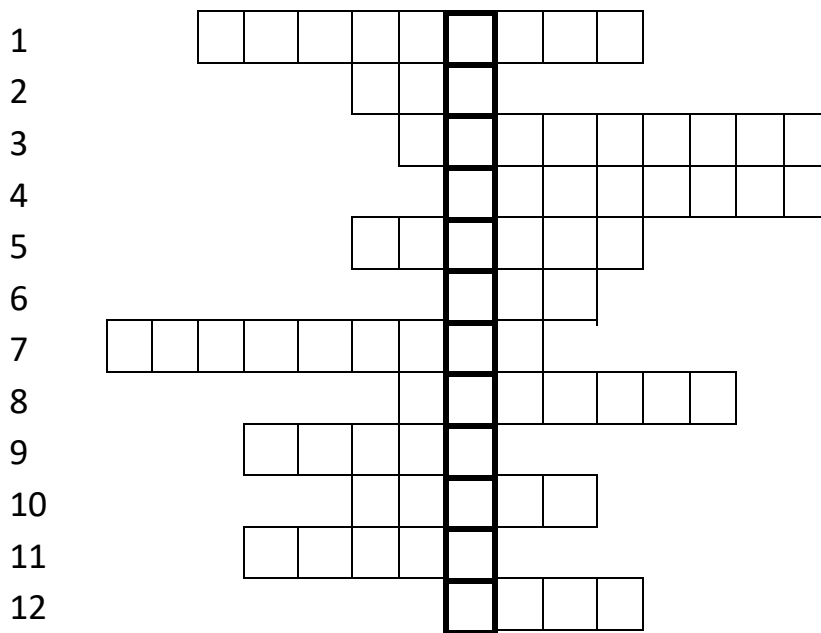

4 A B B

2. Postupujte ako pri otázke číslo 3 v druhej časti.

- sedmokráska obyčajná
- scila dvojlistá.....
- krivec žltý
- vstavač obyčajný.....
- slezinovka striedavolistá

- 1. plod je tobolka
- 2. v zemi má podzemok
- 3. súkvetie je úbor
- 4. kvety vyrastajú na stvole
- 5. v zemi má cibuľku
- 6. v zemi má pahľuzy

TAJNIČKA :

1. Výtrusná rastlina s jarnou nezelenou byľou, ktorá má výtrusný klas a s letnou zelenou sterilnou rastlinou.
2. Strom, ktorého plody sa nazývajú žalude.
3. Štvornohý plaz, ktorý si v záujme zachovania života odlomí chvost alebo jeho časť.
4. Strom, ktorý kvitne ružovo-bielo a jeho plody sú ostnaté tobolky. Dávajú ho do súvisu s nepárnokopytníkmi.
5. Bielokvitnúci krík na ktorom po odkvitnutí visia guľaté, „nafúknuté“ blanité, tobolky s hnedými semenami vo vnútri. Listy sú nepárnoperovito zložené.
6. Bielokvitnúci krík s jednoduchými listami, na jeseň s čiernymi bobuľami, ktorými sa kedysi prifarbovalo víno. Sadia ho do živých plotov, alebo ako tvarované kríky.
7. Liana, ktorá „šplhá“ po plotoch a stromoch a tieto „dusí“. Kvitne bielo, jej plody sú chlpaté nažky s chvostíkmi, tzv. „čertove nite“.
8. Liečivý medonosný krík, ktorého plody sa nazývajú kôstkovicami.
9. Pololiečivý, polojedovatý poloparazit, rastie na stromoch.
10. Strom s polygamickými kvetmi, ktorého plodmi sa živia vtáky a iné živočích. Jeho plody tvoria dvojnažky.
11. Vždyzelený strom, ktorého šišky nevisia.
12. Živočích, ktorý má na chrbte jeden až dva hrby.

Autor testu: Mgr. Eva Repková

Recenzent: Ing. Ladislav Roller, PhD.

Vydal: Slovenská komisia Biologickej olympiády a Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2024